

ELS POEMES D'ERNEST FARRÉS

MARIA ENRICH

L'any 1996, Ernest Farrés (Iguialada, 1967) es dona a conèixer com a poeta amb *Clavar-ne una al mall i l'altra a l'enclusa* (Ed. Columna, Barcelona, 1996), I Premi Octavio Paz de Poesia; un certamen convocat pel CEIP Octavio Paz, amb un jurat format per Pere Gimferrer, Josep Palau i Fabre, Marta Pessarrodona, Àlex Susanna, Nicolau Vélez, Ramon Xirau i el mateix Octavio Paz com a president. Un jurat de luxe que va saber veure en el recull de poemes més o menys dispersos la nova veu, potent i personal, d'un jove poeta.

Dos anys més tard, apareix el segon llibre d'aquest poeta, *Mosquits* (Ed. 7 i mig, València, 1998). Recull més unitari, atès que els poemes queden englobats sota un pretext comú, una nit calorosa d'estiu amb la presència enutjosa dels mosquits. L'ambient xafogós que fa lent el pas de les hores, i també l'encaix d'aquest temps en un cicle vital que es repeteix irremeiablement (com diu la cita de l'Eclesiastès que encapçala el recull: «Allò que s'ha fet, això es tornarà a fer, perquè no hi ha sota el sol res que sigui nou»), donen un to desencisat, més madur?, als poemes. Uns poemes en els quals el poeta, segons paraules de Josep Romeu, «medita i reflexiona sobre ell mateix, l'amor, la poesia i la crítica, el paisatge i la moral i l'ètica d'una societat blasmable i denunciabile» (op. cit., p. 7).

El tercer poemari d'Ernest Farrés és del 2006 i du el nom d'*Edward Hopper* (Ed. Viena, Barcelona, 2006), el pintor americà els quadres del qual serveixen de punt de partida a les 50 composicions que

l'integren. El llibre va obtenir l'Englantina d'Or dels Jocs Florals de Barcelona de l'any 2005 i fa pocs mesos (concretament l'octubre de 2009) n'ha estat publicada la traducció en anglès als EUA, a cura de Lawrence Venuti, professor de la universitat de Temple.

En els primers versos del llibre, Farrés situa el lector quan afirma: «*On escric tot aquest assortiment de versos / hi ha de fet l'Edward Hopper que els engendra / i que, bo i transcendint l'espai-temps, ve a donar-me / les consignes*», i encara uns versos més avall ajusta més aquesta relació amb Hopper fins a convertir-se ell mateix o, com diu Marius Sampere,¹ en la seva reencarnació: «*Hopper i jo formem una sola persona*».

La pintura descriptiva, austera, de Hopper serveix al poeta per parlar, una vegada més, dels grans temes de la literatura, els grans temes de la vida, amb una voluntat, gairebé sempre frustrada, d'entendre'ls i de trobar-hi sentit.

Aquesta mateixa línia poètica és la que segueixen els quatre poemes inèdits que publiquem a continuació. Poesia esquerra, desencisada, sarcàstica i dura, però amb petits somriures que saben fer-hi un excel·lent contrast. Hi trobarem versos amb afirmacions tan contundents com «*Les societats pures no existeixen*» o que s'atreveixen a explicar «*tota la veritat / sobre nosaltres*». També, seguint

1. «Sobre el llibre Edward Hopper, d'Ernest Farrés», a *Revista d'Iguialada*, núm. 23, setembre de 2006, p. 59.

els reculls precedents, aquests poemes estan escrits en un llenguatge poc habitual en poesia, on les paraules defugen tot tipus de connotació i es presenten amb el seu significat més normatiu. Les combinacions accentuals i la regularitat sil·làbica dels versos marquen el ritme, un ritme molt singular, a aquests poemes.

Amb passa lenta i amb veu molt personal, Ernest Farrés s'ha definit un lloc en la poesia catalana actual. Un lloc que volem destinat a créixer perquè ens pugui continuar donant aquesta mirada desenganyada però a la vegada honesta i sensible del món més immediat.

MARIA ENRICH I MURT (Igualada, 1957). Llicenciada en Filologia Catalana, membre del consell de redacció de la *Revista d'Igualada*. És autora de l'assaig *Josep Romeu i Figueras: l'intel·lectual i el poeta* i de diversos llibres de literatura infantil i juvenil, entre els quals destaca la sèrie de *La Tona, la Tina i jo*. La seva darrera novel·la publicada és *Rut, sisplau!* Actualment és regidora de Cultura i Festes de l'ajuntament d'Igualada.

QUATRE POEMES INÈDITS

NO NECESSÀRIAMENT EN AQUEST MATEIX ORDRE

Tota, us explicaré
tota la veritat
sobre nosaltres.

Som tan impressionables
que quan mirem al sostre ni tan sols creiem veure'l
sostingut per parets o columnes sinó
que se'ns en va la vista arravatadament
cap a un esquix de fang o una crosta o una aranya.

Som tan espantadissos
que quan mirem avall veiem els quilowatts
consumits a les classes de gimnàstica.

Som
tan bons que quan mirem a l'esquerra veiem
el que ens estem perdent i tan crus que a mà dreta
ens apareix el sol que despunta a les vinyes.

Som tan meditatbunds
que quan donem cops d'ull des de la graderia
d'un teatre romà ens sorprenem sovint
a nosaltres mateixos pensant que quina sort
ser així en lloc de ser tikis de les illes Marqueses.

RES NO ÉS U

Les societats pures no existeixen.
Amb uns paràmetres que es debiliten,
els Estats purs o ideals no existeixen,
com no existeixen les nacions pures.
Potser sí que existiren, i potser
va ser bo, o potser no. Les llengües pures
no existeixen i les identitats
culturals, ètiques, religioses
que, com tot, han sorgit perquè es barregen,
presenten multiplicitat de caires.
Amb gran sorpresa per part de tothom,
les nostres diferències es deixen
de pensar com llarg temps van ser pensades.
Els annexionismes europeus
donen pas a l'expansió per via
de les incorporacions. Els canvis
petits van acompanyats d'altres canvis
més grossos que ens agafen indefensos.
Els discursos polítics s'articulen
a base d'estratègies, idees,
oblits i abstraccions alienígenes.
L'homogeneïtat desapareix
de la nostra representació
de la realitat. La joventut
sí que és pura, és després que s'esgavella.

QUALSSEVOL QUE EN SIGUIN LES RAONS

Quan es féu gran, Joan Llacuna s'assemblava
a Josep Pla. Diria que tots els catalans
arriben a assemblar-se, quan s'arrossen, al «mestre»
de les trenta mil pàgines.

Les generacions
no es regeixen per anys
sinó per temptatives
ben voluntarioses
de donar-les de baixa.

L'acceleració
de la història es queda
a un pas d'anar a parar
a un moll que és flor d'un dia.

Som a la fi del món conegut, a les vores
del camí que seguíem sense voler. Si tanca
la gent els ulls a res
és a aquesta certesa.

S'ha dit en repetides
ocasions: l'esquerda visible entre nosaltres
i els que tenim davant és un escull que imposa.
L'esquerda entre nosaltres
i els que ens vénen darrere és un mur que ens aïlla.

PARLAR SOL

Provinent d'Stralauer Platz, camino per Mühlenstrasse, el desolat carrer que conserva el fragment més llarg del mur de formigó impecable i bona alçària guarnit per artistes de tot el món de 1989 ençà.

Darrere seu hi ha el riu i, a l'altra riba, Kreuzberg, però no els veig ni em fan l'efecte que hi siguin.

Ara camino per l'illa de Tabarca, a Alacant, per una senda pedregosa escortada de cigales, figueres de moro i matoll ressec que serpenteja sense proposar-s'ho vora els ribassos en direcció al far i el cementiri. Vénen ratxes de vent del mar immens que em fuetegen, peta un sol de justícia. No espero que m'entenguin, tan sols que em deixin fer.

Ara camino des del pont de Westminster per The Queen's Walk cap al pont de la Torre i el Tàmesi, al meu flanc esquerre, amb l'ímpetu de qui es creu apol·lini, s'atreveix a voler-me vivificar posant-me en remull de manera indiscernible, a mi, que estava sec.

Ara camino

amb la ingenuïtat d'un caganiu enmig de monegascos que no paguen l'impost sobre la renda i giravolten amb un Mercedes, Ferrari o Rolls-Royce per la selecta plaça enjardinada del casino com boles rellepan la roda horitzontal de la ruleta.

Ara m'enfilo pel carrer Major i al capdamunt de la mola d'Altea recoberta de còdols de la platja vaig a parar a la plaça de l'Església des del mirador de la qual, hi tinc la mà trencada, em dissoldré en els ocres, els blaus i els blancs llampants de la badia.

Ara camino per aquests moments que visc, concisos com les versions de Basho, barba-reveixins com homes que ja no poden posicionar-se en el món com els homes procedien en el passat, aeris com un vol d'ocell. Arribarà sens dubte el dia que per amor-a-algú et constrenyiràs.